

Навчальна програма

**з вивчення історії та культури, державного устрою України,
основ законодавства з питань праці, освіти, охорони здоров'я,
соціального забезпечення для біженців для осіб, які потребують
додаткового захисту, у тому числі й для дорослих
(укладачі: Івасюнько О. С., Гуржій Н. Ю., Барчук О. Г.)**

Пояснювальна записка

до навчальної програми з вивчення історії та культури, державного устрою України, основ законодавства з питань праці, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення для біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, у тому числі й для дорослих

На виконання Плану заходів щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в українське суспільство на період до 2020 року, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 605-р, розроблена навчальна програма з вивчення історії, культури, державного устрою України, законодавства з питань праці, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення для біженців та осіб, які потребують додаткового захисту.

Цільова аудиторія

Курс призначено для біженців та осіб, що отримали додатковий захист, вивчили українську мову до рівня B1, мають намір вступити до громадянства України.

Мета курсу

Метою є інтеграція біженців та осіб, які потребують додаткового захисту в українське суспільство, знайомство з базовими цінностями суспільства, історією, правовою системою, політичними інститутами України, що полегшить біженцям, та особам, які потребують додаткового захисту, процеси визначення свого місця у суспільстві, самоідентифікації, орієнтації у складному, різноманітному суспільстві.

Вивчення курсу історії, культури, державного устрою України, законодавства з питань праці, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення має сприяти:

- розумінню української політичної системи;
- формуванню позитивного образу держави Україна;
- знайомству з правами та обов'язками громадян, що проживають в Україні;
- здатності орієнтуватися у суспільному житті;
- набуттю міжкультурних компетенцій.

Когнітивна мета – створення базового рівня знань, що вдосконалюється у повсякденному житті. Отримані знання мають бути корисними для біженців та осіб, які потребують додаткового захисту суспільному та повсякденному житті.

Методи та методики

Для організації навчання рекомендовано дотримуватись наступних принципів:

- орієнтація на проблеми учасників, розвиток теми на основі життєвого досвіду;
- орієнтація на дії. Учасникам буде запропоновано взяти активну участь в проведенні занять;
- навчання має розглядатись як цілісний процес, де слухачі мають право коригувати перебіг занять у відповідності до набутих знань та вмінь;
- право на різні погляди. Навчання не повинно бути одновимірним поданням матеріалу. Мають створюватись ситуації, де кожен з учасників може висловити власну думку, позицію, відстоювати її. Викладач має керувати процесом, контролюючи не тільки дискусію, а й дотримання терпимості, розуміння та толерантності;
- рівноправність учасників та викладача. Відносини між учасниками та викладачами мають бути партнерськими, взаємно шанобливими;
- при виборі методів подання матеріалу мають враховуватись рівень складності теми для конкретної аудиторії, можливість самостійного опрацювання матеріалу;
- розвиток компетентності відбувається на основі використання набутих в процесі соціалізації знань. Приймаючи до уваги, що курси призначені для мотивованих осіб, що мають досвід проживання в Україні, основними компонентами навчання є когнітивний, конативний та афективний. Викладач має орієнтуватись на потреби учасників, враховувати набутий досвід;
- важливою є розробка стратегій для запобігання міжкультурним непорозумінням, що вимагає від викладача знання особливостей поведінки, культури спілкування у тих країнах, звідки прибули біженці;

У процесі викладання проводяться рольові та імітаційні ігри, екскурсії.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

1. Знайомство з історією.
2. Стародавня історія України.
3. Княжа Русь - Україна.
4. Козацька Україна.
5. Україна ХІХ-ХХ ст.
6. Україна сучасна.
7. Людина в суспільстві.
8. Законодавство з питань праці.
9. Законодавство з питань освіти.
10. Законодавство з питань охорони здоров'я.
11. Законодавство з питань соціального забезпечення.

Дотримання визначеного порядку при вивченні тем не є обов'язковим.

<i>Зміст</i>	<i>Предметні вміння навчальної діяльності</i>
Тема 1. ЗНАЙОМСТВО З ІСТОРІЄЮ.	
Історія як наука про минуле людства. Історичні джерела. Символи держави України: Герб, Прапор, Гімн, та їх значення. Історичні кордони України. Традиції, звичаї, обряди українського народу. Український національний менталітет.	Розуміє та застосовує поняття «історія», «культура України» Називає державну символи України. Може розпізнавати на картосхемі сучасні кордони України. Знання основних державних символів. Має уявлення про традиції, звичаї, обряди українського народу. Називає риси національного українського характеру. Розповідає про народні символи України, знає народні приказки та прислів'я з використанням народної символіки.
Тема 2. СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.	
Поява та розселення людей на території України. Трипільська культура. Давні слов'яни. Легенда про заснування Києва.	Має уявлення про стародавню історію та культуру України. Наводить приклади історичних пам'яток.
Тема 3. КНЯЖА РУСЬ-УКРАЇНА.	
«Повість минулих літ» про утворення Київської Русі. Київські князі. Аскольд, Дір, Олег, Ігор, Ольга, Святослав, Володимир, Ярослав. Запровадження християнства. Кирило та Мефодій – засновники слов'янської азбуки та писемності. Боротьба Київської Русі з кочовиками. Культура Київської Русі:	Має уявлення про устрій Київської Русі та правління князів. Називає найвизначніші події та найвидатніших діячів княжої доби. Розпізнає на фото та відео зображеннях найзначніших архітектурних споруд часів Київської Русі (Золоті ворота, Софійський собор тощо). Знає видатні постаті Київської Русі, пояснює їхню роль в

архітектурні споруди, монументальний живопис (мозаїки та фрески), іконопис, книжкова мініатюра.	історії України.
Тема 4. КОЗАЦЬКА УКРАЇНА.	
Виникнення козацтва. Побут, звичаї козацького товариства. Походи і війни козаків. Історичні постаті епохи козацтва. Остаточна ліквідація гетьманства. Скасування козацького устрою. Культура епохи козацтва. Найвидатніші митці української культури XV-XVIII ст.	Називає найвизначніші події та найвидатніших діячів козацької доби. Стисло характеризує історичні постаті. Має уявлення про початок українське національне відродження. Наводить приклади найвідоміших культурних пам'яток.
Тема 5. УКРАЇНА В XIX—XX СТ.	
Особливості розвитку українських земель у XIX — на початку XX ст. Освіта. Університети. Перша світова війна та Україна. Україна між двома вінами. Друга світова війна. Україна у 50-90-ті роки XX століття.	Називає найважливіші події та найвизначніші постаті. Характеризує історичні події. Дає коротку відповідь на історичне питання. Розкриває причини та зміст першої та другої світових війн. Знає про наслідки для України та світу аварії на Чорнобильській АЕС, про зміни у суспільному житті українського суспільства кінця 80-х років (перебудова, гласність, відродження національного руху тощо)
Еміграція та міграція в історії України.	Знання про видатних діячів української історії культури, які народилися в Україні, але були

	вимушені поїхати з неї. Знання про видатних діячів української історії культури, які народилися поза межами України, проте працювали у Україні або для України, чим зробили значний внесок в українську історію та культуру.
Тема 6. УКРАЇНА СУЧАСНА.	
Розпад СРСР. Незалежність України. Територія, багатонаціональний склад населення, найбільші міста. Сучасна Україна у Європі та світі.	Вибирає (з переліку) пов'язані події (факти). Наводить приклади зі сфери науки, спорту, культури, де Україна має здобутки світового рівня.
Тема 7. ЛЮДИНА В СУСПІЛЬСТВІ.	
Конституція України. Три гілки влади. Законодавча, виконавча, судова. Громадянство України. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Механізми захисту прав та свобод людини і громадянина в Україні. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». (Правовий статус (стаття 14, 15).	Знання основ Конституції, прав і обов'язків людини і громадянина. Вміння навести приклади того, до яких установ необхідно звертатись в конкретних випадках Розуміння перспектив для біженців у приймаючому суспільстві. Розуміє сутність правопорушень як порушення прав інших людей. Має уявлення про права та обов'язки людини; право на життя; рівноправність людей; право кожного на захист.
Тема 8. ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ ПРАЦІ	
Основи трудового права України. Порядок прийому і звільнення з роботи. Кодекс законів про працю України. Охорона праці.	Знання про основні інститути та джерела трудового права. Робочий час та час відпочинку. Дисциплінарну відповідальність. Трудовий договір, його види матеріальну відповідальність.

Тема 9. ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	
Право на охорону здоров'я. Отримання медичної допомоги в невідкладних та екстремальних ситуаціях.	Знати які установи надають медичні послуги. Знати, як цивілізовано вирішувати спірні ситуації.
Тема 10. ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ ОСВІТИ	
Право на освіту. Обов'язковість повної середньої освіти. Доступність освіти, безоплатна освіта. Рівні освіти. Освіта та професійна підготовка та перепідготовка для дорослих.	Наводити види навчальних закладів, у яких можна здобути освіту різних рівнів. Розуміти важливість освіти і навчання впродовж життя для розвитку особистого та професійного успіху. Розуміти відповідальність сім'ї за успішну освіту дітей.
Тема 11. ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ	
Види соціального забезпечення соціальної допомоги. Структура системи соціального захисту населення.	Розуміти механізми звернення до соціальних установ в разі народженні дитини, встановленні інвалідності, призначенні пенсії, безробіття.

Відповідно до рівня володіння українською мовою учитель (координатор/керівник) визначає кількість годин до кожної теми самостійно.

Список важливих термінів, які слухачі мають розуміти та пояснити їх значення (не є вичерпним):

Адміністративна послуга
Атестат
Буддизм
Верховенство права
Верховна Рада
Виборче право
Виконавчий

Вишиванка
Вища освіта
Відповідальність
Віче
Влада
Волевиявлення
Герб

Гідність
Гімн
Глава держави
Гопак
Громадяни
Демократія
Демонстрація
Депутати
Держава
Державний устрій
Дискримінація
Договір
Допомога на дитину
Економіка
Житло
Життя
Загальна освіта
Загальні вибори
Законодавство
Законодавча влада
Запорізька Січ
Заробітна плата
Звичаї
Іслам
Історична подія
Іудаїзм
Козацтво
Конституція
Країна
Культура
Лікарня
Людська гідність
Майдани
Медичне обслуговування
Міністерство
Міністр
Музей
Населення
Національні символи
Нація
Обов'язки
Опозиція

Освіта
Партія
Паспорт
Пенсіонери
Податки
Поліклініка
Права
Правила поведінки
Прапор
Працівник
Президент
Прем'єр-міністр
Релігійна громада
Релігійна свобода
Республіка
Ринкова економіка
Рівність
Рішення
Роботодавець
Свобода вираження
Свобода зібрань
Свобода преси
Соціальне забезпечення
Соціальний працівник
СПД
Спільнота
Столиця
Суверенітет
Суд
Судова влада
Театр
Товаришувати
Толерантність
Традиції
Трипільська культура
Трудові відносини
Україна
Уряд
Християнство
Швидка медична допомога

